

Toimenpideoite TPA 70/2020 vp

Minna Reijonen ps

Toimenpideoite vesiosuuskuntien roolien ja vastuiden selkiyttämistä ajantasaisella ohjeistuksella

Eduskunnalle

Käyttökelpoisen talousveden saanti talouksiin on tärkeää. Vesiosuuskunnilla on iso ja tärkeä rooli vesi- ja jätevesihuollon järjestämisessä. Kunnat ja vesiosuuskunnat tekevät paljon yhteistyötä. Putkistolinjojen asiantunteva suunnittelu on tärkeää. Tärkeää on ottaa huomioon linjojen varsiin jäävät maanomistajat ja kuunnella heitä. Vesiosuuskuntien määrä näyttäisi olevan kasvussa. Vesiosuuskuntien toimintakulttuureissa on suuria eroja.

Putkilinjojen rakennusvaiheessa asiaan liittyy maankäyttö- ja rakennuslaki ja valvontaan liittyy myös vesihuoltolaki. Myös kuluttajansuojalaki koskee vesiosuuskuntia.

Kuntapäätäjille tulee kysymyksiä ja kommentteja vesiputkistojen ja jätevesiputkistojen sijoittamisesta.

Vuonna 2017 on tehty pro gradu -tutkielma (Nykänen Kari) aiheesta vesiosuuskunnan johtamisen haasteet. Tutkielman mukaan vesiosuuskunnan johtamista on kritisoitu muun muassa hallinnollisen kokemuksen puutteesta, liiketalouden taitamattomuudesta, oman edun tavoittelusta ja heikosta vuorovaikuttamisesta sekä ylipäättään kyvyttömyydestä hallita toiminnan moninaisuutta (lainaus tutkielmasta).

On selvää tarvetta päivittää ja tarkentaa vesiosuuskunnille ohjeistusta. Väylien rakentamisen kulttuureissa on suuria eroja. Kuntien mielestä vesiosuuskunnat ovat melko itsenäisiä toimijoita. Osalle maanomistajia putkisto saatetaan merkitä rasitteeksi tilalle. Joskus vesiosuuskunta saattaa muuttaa väyläsuunnitelmiaan jopa kertomatta maanomistajille tai linjan tekeminen maastossa saatetaan aloittaa ennen kuin sopimukset maanomistajien kanssa ovat kunnossa. Riita-asiat ovat omiaan viivästyttämään asioita, joten selvä ohjeistus vastuista ja menettelytavoista olisi paikallaan.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin esittääkseen sopivalle toimielimelle laadittaviksi päivitettyt sekä ajantasaiset ohjeet ja suositukset vesiosuuskuntien toimintaa ja roolitusta sekä vastuita varten, mikä varmistaa järkevällä ja asianmukaisella tavalla veden saannin talouksiin ja samalla huolehtii putkiväylillä olevien maanomistajien oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta kohtelusta.

Toimenpidealoite TPA 70/2020 vp

Helsingissä 26.4.2020

Minna Reijonen ps